

Oplegnotitie

Aan	De gemeenteraad van Oss
Betreft	Oplegnotitie definitief bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2020'
Van	Johan van der Schoot
Datum	februari 2020

Voor u ligt het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2020'.

Aanleiding

Het ontwerpbestemmingsplan is op 17 januari 2019 besproken in de commissie Ruimte.

Tijdens deze bespreking heeft u een duidelijk signaal afgegeven dat het ontwerp nog te beperkend was en onvoldoende in lijn met de door u gewenste verruiming en vereenvoudiging.

Dit signaal heb ik ter harte genomen.

Definitief bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2020'

Het afgelopen jaar is er stapsgewijs toegewerkt naar een definitief bestemmingsplan, dat meer aan uw verwachtingen voldoet. Input hiervoor is geweest:

1. De bespreking van het ontwerpbestemmingsplan in de commissie Ruimte van 17 januari 2019.
2. De bespreking van het voorstel voor aanpassing van het ontwerp in de commissie Ruimte van 20 juni 2019.
3. De bespreking van de voorgestelde verdergaande aanpassingen tijdens de raads werkgroep van 12 december 2019.
4. Het benen-op-tafelgesprek met een vertegenwoordiging van de raad op 20 januari 2020.

Dit heeft geleid tot het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2020', wat nu voorligt.

We hebben vereenvoudigd en verruimd waar dat kan. We hebben hierbij de grenzen opgezocht en soms opgerekt. Naar mijn mening is dit onder het huidige wettelijk kader voor dit moment het hoogst haalbare.

Bijlagen bij deze notitie

Deze oplegnotitie bevat twee bijlagen:

1. Bijlage 1: Een overzicht van de verruiming die we hebben aangebracht ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen en het ontwerp zoals besproken in de commissie van 17 januari 2019.
2. Bijlage 2: Een categorisering van de zienswijzen die zijn ingediend tegen het ontwerp, met daarbij aangegeven hoe we met deze zienswijzen omgaan.

Oplegnotitie

Omgevingswet

Met het vaststellen van het definitieve bestemmingsplan 'Buitengebied Oss – 2020' zijn we niet klaar. Er ligt een grote nieuwe opgave voor ons. De Omgevingswet komt eraan. Dit betekent:

- Toewerken naar een Omgevingsvisie die nieuwe kaders biedt.
- Toewerken naar een nieuw format Omgevingsplan, dat voldoet aan uw wensen voor vereenvoudiging en verruiming.
- Toewerken naar een nieuwe manier van werken onder de Omgevingswet, die beter aansluit bij uw wensen over hoe om te gaan met dilemma's in de fysieke leefomgeving en de verschillende actoren hierin.

Dit gaan we dit jaar met elkaar (College, uw Raad en ambtelijke organisatie) verder vormgeven.

Cultuuromslag

De andere manier van werken onder de Omgevingswet vraagt een cultuuromslag, bij ons allemaal dus ook bij de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Het afdelingshoofd van deze afdeling heeft u tijdens het benen-op-tafelgesprek met een vertegenwoordiging van de raad op 20 januari 2020 in grote lijnen hierin meegenomen. Alhoewel dit aanpassing en gewenning en dus ook tijd kost, ben ik van mening dat we de goede stappen zetten om tegemoet te komen aan uw wensen om op een andere manier te gaan werken.

Portefeuillehouder Buitengebied

mr. J. van der Schoot.

Oplegnotitie

Bijlage 1: verruimingen ten opzichte van vigerende bestemmingsplannen en het ontwerp zoals besproken in de commissie van 17 januari 2019

Verruimingen ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen:

- Plattelandswoning toestaan.
- Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven toestaan (ruimere regeling, zone 'stads en dorpsrand' toevoegen).
- Omschakeling van agrarisch naar niet-agrarische functies mogelijk maken.
- Inhoud woningen vergroten (uitbreiding tot 1000 m³ met afwijking toegevoegd), oppervlakte bijgebouwen vergroot.
- Mogelijkheden mantelzorgwoningen vergroten (oppervlakte).
- Ruimere regeling voor aan huis gebonden bedrijven.
- Mogelijkheden dierenschuilgelegenheden vergroten (ruimere oppervlakte, verharding).
- Definitie huishouden aanpassen (huisvesting arbeiders mogelijk maken).
- Hogere hekwerken toestaan (hogere standaardmaat).
- Mogelijkheden inbouwen voor zonneveldjes en kleine windmolens.

Aanvullende aanpassingen naar aanleiding van commissie 20 juni 2019:

- Vereenvoudiging, verkorten en schrappen van regels.
- Burgerwoningen tot 750 m³ overal rechtstreeks mogelijk maken (behalve aan Maasdijk, Erfdijk en bij cultuurhistorisch waardevolle panden via een binnenplanse ontheffing).
- Bijgebouw op 1 meter achter de voorgevel toestaan.
- (Erf)verharding aansluitend aan agrarisch bouwvlak mogelijk maken (met een binnenplanse ontheffing).
- Bedrijfsgebouw op minimaal 1 meter achter voorgevel mogelijk maken (met een binnenplanse ontheffing).
- Zonneveld tot 250 m² en tot een hoogte van 2 meter bij agrarische en niet-agrarische bedrijven mogelijk maken (met een binnenplanse ontheffing).
- Nokhoogte agrarische bedrijfsgebouwen tot 12 meter overal rechtstreeks toestaan.
- Mogelijkheden omschakeling van agrarische naar niet-agrarische bedrijven vergroten (met een wijzigingsregeling en een binnenplanse afwijking).
- Experimenteerbepaling toevoegen (= 25% uitbreiding voor onderdelen waarvoor geen specifieke afwijkingsregeling is opgenomen).
- Uitbreiding bestemming Wonen tot 1.500 m² mogelijk maken (met wijzigingsregeling).

Oplegnotitie

Oprekken provinciale Verordening Ruimte:

- Oppervlakte bestemmingsvlak tot 5.000 m² verruimen voor bedrijven (met een wijzigingsregeling).
- Grootte bestemmingsvlak verruimen voor Recreatie, horeca en maatschappelijke voorzieningen (met een wijzigingsregeling).
- Extra uitbreiding van bebouwing binnen Recreatie, Horeca en Sport mogelijk maken (met afwijkingsregeling).

Aanvullende aanpassing n.a.v. commissievergadering van 20 juni 2019

3 categorieën:

1. Doen!
2. niet kunnen, toch doen!
3. wel willen, maar niet kunnen!

1. DOEN!

- Stofkam door het hele ontwerpbestemmingsplan.
- Uitbreiding akkerbouwbedrijf tot 2 ha mogelijk maken (met wijzigingsregeling).
- Uitbreiding geitenhouderijen (na vervallen moratorium) toestaan (met binnenplanse afwijking).
- Paardenbakken tot 1.225 m² toestaan (met binnenplanse afwijking).
- Rechtstreeks toestaan hogere goothoogte agrarische bedrijfsgebouwen in primair agrarisch gebied.
- Regeling m.b.t. verbod samenloop pluimvee en varkens schrappen (waardoor er hobbymatig kippen mogen worden gehouden bij een varkensbedrijf)
- Kooicirkel van eenden opnemen.
- Binnen de bestemming 'Bedrijf' omschakeling naar meer soorten bedrijvigheid mogelijk maken (met een binnenplanse afwijking).
- Teeltondersteunende voorzieningen toelaten die geen gebouw zijn toe tot een hoogte van 6 meter (met een binnenplanse afwijking).
- Toestaan monovergisters tot 12 meter.

3. ONDANKS BELEMMERINGEN, TOCH DOEN!

- Vertuining mogelijk maken in strijd met Verordening Ruimte.
  - rechtstreeks tot 20 meter uit rand bestemmingsvlak.
  - binnenplanse afwijking voor meer dan 20 meter uit rand bestemmingsvlak.
- Verdere verruiming regeling schuilgelegenheden in strijd met Verordening Ruimte.
- Ambtshalve aanpassingen vorm of grootte bestemmingsvlakken (ook n.a.v. zienswijzen) in strijd met de Verordening Ruimte.

Oplegnotitie

3. WEL WILLEN, MAAR NIET KUNNEN!

- Alle grote initiatieven meenemen (ontbreken onderbouwing, niet opgenomen in ontwerpbestemmingsplan en sneeuwbaaleffect).
- Maximale oppervlakte veehouderij overal 2 ha (juridisch niet haalbaar vanwege huidige structuurvisie en ontbreken agrarische visie).
- Uitbreiding oppervlakte bestemming bedrijf rechtstreeks toestaan (milieu hygiënische afweging ontbreekt en in strijd met Verordening Ruimte).
- Uitbreiding oppervlakte recreatie, horeca, maatschappelijk, kleine vrijetijdsvoorzieningen rechtstreeks toestaan (idem).
- Veetyperegeling schrappen (milieu hygiënische afweging in het kader van MER, cumulatie is niet te toetsen bij milieu maar alleen planologisch).

Nieuwe ontwikkelingen

In samenspraak met initiatiefnemers zijn nieuwe initiatieven meegenomen in het bestemmingsplan. Dit zijn er circa 20. In nauw overleg met initiatiefnemers is een passende regeling opgenomen. Tegen deze ontwikkelingen zijn nauwelijks zienswijzen ingediend.

Hierbij valt te denken aan recreatieve ontwikkelingen, uitbreiding van agrarische bedrijven, andere bedrijfsmatige ontwikkelingen en ontwikkelingen met betrekking tot wonen.

Ambtshalve wijzigingen

In 2015 startten wij het proces tot het opstellen van het bestemmingsplan. Gedurende het hele traject hebben we veel overleg gevoerd met onder andere bewoners. Wij hebben meerdere inloopavonden gehad zowel bij het voorontwerp- als het ontwerpbestemmingsplan. Tijdens deze avonden hebben wij mensen geïnformeerd over het plan en de mogelijkheden op hun perceel. In deze gesprekken, maar ook op andere momenten, zijn soms onjuistheden naar voren gekomen of nieuwe wensen geuit. Deze hebben we allemaal ambtelijk beoordeeld en waar mogelijk hieraan medewerking verleend. Soms in strijd met de provinciale Verordening. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het herstellen van technische fouten, verschuiven van een bestemmingsgrens of vergroting van een woonbestemming. Het gaat om wijzigingen die weinig ruimtelijke impact hebben op de omgeving en waarbij geen belangen van derden in het geding zijn. Deze mensen hebben daardoor geen zienswijzen hoeven in te dienen of een losse procedure hoeven te volgen. Bovendien hebben we hierdoor een aantal onnodige handhavingszaken kunnen voorkomen.

Oplegnotitie

Bijlage 2: categorisering van de zienswijzen die zijn ingediend tegen het ontwerp, met daarbij aangegeven hoe we met deze zienswijzen omgaan

Bij de beantwoording van de zienswijzen hebben wij de ruimte gezocht om tegemoet te komen aan zoveel mogelijk zienswijzen. Uiteraard hebben we daarbij wel rekening gehouden met de wettelijke kaders en de belangen van omwonenden. De beantwoording per individuele zienswijze staat in het zienswijzenverslag dat onderdeel uitmaakt van het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan.

In totaal zijn er 165 zienswijzen ingediend. Het raadsvoorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan bevat ook een voorstel over beantwoording van de zienswijzen (zienswijzenverslag). Daarbij is waar nodig bijlage 1 als uitgangspunt gehanteerd. Met de verruiming van beleid als aangegeven in bijlage 1, kunt u veel zienswijzen gegrond verklaren. Dan wel zienswijzen die om een nog ruimer beleid vragen, ongegrond verklaren. In individuele gevallen blijft dan toch maatwerk mogelijk, waarbij wordt afgeweken van het algemene beleid uit bijlage 1.

Hieronder gaan wij in op de beantwoording van de zienswijzen op basis van het ambtelijke zienswijzenverslag. Voor een goed begrip hiervan is het volgende van belang:

- Ruim 30 zienswijzen zijn afkomstig van één adviseur namens 30 cliënten. Deze zijn vrijwel gelijklopend. Deze zienswijzen tellen wij afzonderlijk mee.
- Veel zienswijzen bestaan uit meerdere onderdelen die wij hieronder allemaal als afzonderlijke zienswijzen hebben aangemerkt. Dit geldt ook voor de 30 zienswijzen die we hiervoor noemden. In dit overzicht komen we daarom tot een totaal aantal zienswijzen dat veel hoger is dan 165.
- Het bestemmingsplan bevat een bijlage met een opsomming van de stikstofrechten. Wij hebben alle betrokken agrarische bedrijven gevraagd om deze bijlage goed te checken en bij een foute vermelding een zienswijze in te dienen. Veel agrarische bedrijven hebben dit gedaan en ons gewezen op onvolkomenheden. In 29 gevallen waren deze zienswijzen terecht, in 20 gevallen niet. Waar nodig hebben we het bestemmingsplan hier op aangepast. Deze zienswijzen laten wij hieronder buiten beschouwing.
Inhoudelijke bezwaren tegen het stikstofbeleid hebben we ongegrond verklaard gelet op de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019.
- Een aantal zienswijzen valt onder meerdere rubrieken. Afhankelijk van de formulering van de zienswijze hebben we deze onder een bepaalde categorie/rubriek gebracht.

Oplegnotitie

Vertuining

Gegronde: 4 zienswijzen

Regeling wordt verruimd conform bijlage 1: gedeeltelijk rechtstreeks, gedeeltelijk met een binnenplanse afwijking door het college.

Ongegronde: 2 zienswijzen

De woonbestemming is al (veel) groter dan op grond van de verruimde regeling mogelijk is.

Verzoek aanpassing zonering zodat ruimere bouw-/gebruiksmogelijkheden ontstaan

Gegronde: 6 zienswijzen

Deze verzoeken hebben weinig ruimtelijke impact. Bovendien biedt gegrondverklaring reclamanten meer mogelijkheden om hun percelen te benutten.

Verzoek ruimere hoogtes en aanpassing situering/maatvoering

Gegronde: 26 zienswijzen

Vallen binnen criteria van bijlage 1.

Ongegronde: 9 zienswijzen

Vanwege verdere verruiming dan de criteria van bijlage 1.

Optimale benutting provinciale mogelijkheden

Gegronde: 3 zienswijzen

Vallen binnen criteria van bijlage 1.

Ongegronde: 2 zienswijzen

Vanwege de onjuiste interpretatie van het provinciale beleid.

Nieuwe woonbestemming / tweede bedrijfswoning

Gegronde: 1 zienswijze

Wegens beperkte ruimtelijke impact.

Ongegronde: 5 zienswijzen

Past niet binnen de provinciale en gemeentelijke kaders voor toevoeging van een (bedrijfs)woning.

Verzoek om perceelsgebonden regeling in de regels

Gegronde: 1 zienswijze

Vanwege beperkte ruimtelijke impact.

Oplegnotitie

Ongegrond: 7 zienswijzen

Het bestemmingsplan laat al toe wat reclamanten vragen. We willen dingen niet dubbel regelen. Dit leggen we uit in de beantwoording. De belangen van deze reclamanten worden dus niet geschaad.

Verzoek toestaan woningen buiten bebouwingsconcentraties

Ongegrond: 4 zienswijzen

Op basis van provinciaal beleid is bouwen buiten bebouwingsconcentraties niet mogelijk.

Verzoek omschakeling detailhandel naar bed & breakfast in vrijstaand bijgebouw

Gegron: 1 zienswijze

Vanwege beperkte ruimtelijke impact.

Veetype-regeling

Gegron: 5 zienswijzen

Correctie van aantallen / soorten vee in de regels.

Ongegrond: 3 zienswijzen

Deze zienswijzen zijn gericht tegen het überhaupt opnemen van een veetype-regeling. Deze zienswijzen zijn ongegrond, omdat deze regeling op basis van het plan-MER noodzakelijk is.

Vragen over de toelichting of regeling

Gegron: 21 zienswijzen

De vragen beantwoordt en zo nodig het bestemmingsplan aangepast.

Verzoek om meer gedetailleerde regeling

Ongegrond: 3 zienswijzen

Vanwege onnodige beperking die uitgaat van een meer gedetailleerde regeling. Een voorbeeld hiervan is een verzoek om regels over de omgevingsdialoog, terwijl wij deze vormvrij willen houden.

Verzoek ruimtelijk plan te verwerken dat separaat maar tegelijk loopt aan dit bestemmingsplan

Gegron: 4 zienswijzen

Wanneer het plan onherroepelijk is, hebben we dit verwerkt in dit bestemmingsplan.

Ongegrond: 3 zienswijzen

Ongegrond, omdat het separate parallelle plan nog niet onherroepelijk is. Hierdoor is het prematuur om in dit bestemmingsplan een regeling op te nemen. Wij blijven tot aan de ambtelijke aanbieding

Oplegnotitie

van het vast te stellen bestemmingsplan aan het college monitoren of er plannen onherroepelijk zijn geworden en dus alsnog kunnen worden opgenomen in het bestemmingsplan buitengebied.

Verzoek verwerking milieuprocedures (ruimere stikstofrechten) te verwerken

Gegronde: 4 zienswijzen

Wanneer er vergunning is verleend.

Ongegronde: 9 zienswijzen

Wanneer er geen vergunning is aangevraagd of verleend.

Verzoek overgangsregeling voor lopende milieuprocedures

Ongegronde: 2 zienswijzen

Vanwege de PAS-problematiek.

Beroep op bestaande rechten, overgangsrecht, toezeggingen of inmiddels verleende vergunningen

Gegronde: 28 zienswijzen

Op basis van dossieronderzoek het bestemmingsplan aangepast.

Ongegronde: 4 zienswijzen

Reclamanten vragen om een specifieke regeling, omdat hun situatie afwijkt van de regeling in het bestemmingsplan. Zij zien daarbij over het hoofd dat legale afwijkende bouwsituaties via een algemene regeling gerespecteerd worden. Een nadere regeling is daarom niet nodig. Reclamanten krijgen waar ze om vragen, maar het bestemmingsplan hoeft niet te worden aangepast. Daarom worden de zienswijzen formeel ongegrond verklaard.

In deze ongegrond verklaring zitten ook illegale situaties waarbij geen sprake is van bestaande rechten.

Nieuwe verzoeken

Gegronde: 9 zienswijzen

Vanwege beperkte ruimtelijke impact hebben we deze nieuwe verzoeken positief beoordeeld en direct vertaald in het bestemmingsplan.

Ongegronde (formeel), maar definitieve beoordeling vindt plaats in bestemmingsplan 'Veegplan 2': 19 zienswijzen

Deze verzoeken zijn voorstelbaar, maar behoeven nadere uitwerking (onderzoeken/overeenkomst).

Deze nadere beoordeling vindt plaats in bestemmingsplan 'Veegplan 2'. Deze verzoeken leiden nu niet

Oplegnotitie

tot aanpassing van het bestemmingsplan. Daarom moeten we deze nu, om juridische redenen, ongegrond verklaren.

Ongegrond: 7 zienswijzen

Sommige verzoeken kunnen na inwerkingtreding van het bestemmingsplan onder voorwaarden gebruik maken van een in het bestemmingsplan opgenomen binnenplanse afwijkingsregeling. Daarom worden ze nu om juridische redenen ongegrond verklaard.

De overige verzoeken zijn niet voorstelbaar en daarom ongegrond. Doorschuiven naar bestemmingsplan 'Veegplan 2' zou voor reclamanten leiden tot een zinloze extra procedure met onnodige kosten.

Verzoek versoepeling regeling inrichtingsplannen

Gegronde: 1 zienswijze

In de regels wordt de uitvoeringstermijn voor een inrichtingsplan versoepeld.

Ongegrond: 1 zienswijze

De regeling maakt al mogelijk wat reclamant vraagt.

Bezwaar tegen regeling archeologie

Ongegrond: 8 zienswijzen

De archeologische regeling is gebaseerd op het gemeentelijk archeologiebeleid en sluit aan op die van alle andere Osse bestemmingsplannen. Daarnaast is de regeling soepeler dan reclamanten denken.

Bezwaar tegen aanduiding cultuurhistorische waarde op geheel perceel in plaats van op waardevolle gebouwen

Gegronde: 5 zienswijzen

Naar aanleiding van deze zienswijzen hebben wij op basis van een concrete beoordeling de aanduiding aangepast.

Ruimere mogelijkheden binnen de bestemming Natuur

Gegronde: 2 zienswijzen

Het gaat om kleinschalige voorzieningen met een beperkte ruimtelijke impact.

Zienswijze van de provincie gebaseerd op strijdigheid met de Verordening

gedeeltelijk gegronde en gedeeltelijk ongegrond

Wij vinden de zienswijze gegronde waar het gaat om de bescherming van cultuurhistorische waarden binnen de bestemming 'Water', het verbod op uitbreiding van geitenhouderijen bij toepassing van

Oplegnotitie

wijzigingsregelingen en waar het gaat om zorgvuldige veehouderij. Voor het overige vinden wij de zienswijze ongegrond, omdat wij het provinciale beleid ruimer uitleggen dan de provincie zelf doet.

Zienswijze ZLTO

Geground

Voor zover meer flexibiliteit, schrappen niet-overdekte buitenuitloop, opheffen verbod samenloop varkens en pluimvee, ruimere mogelijkheden geitenhouderij na opheffen provinciale moratorium, ruimere bouwvlakken, ruimere mogelijkheden voor teeltondersteunende voorzieningen en ruimere regeling huisvesting seizoensarbeiders.

Ongegrond

Voor zover strijdig met (provinciaal) beleid, zoals ruimere stikstofregeling.

Zienswijze Het Groene Hart: beperking van ruimtelijke mogelijkheden ter bescherming van natuur en landschap

Ongegrond

Het bestemmingsplan beschermt voldoende de belangen van natuur en landschap. Een verdergaande bescherming zou strijdig zijn met de belangen van de bewoners en gebruikers van het buitengebied.

Verzoek schrappen regeling voor niet-overdekte buitenuitloop

Geground: 2 zienswijzen

De regeling wordt geschrapt.

Zienswijzen tegen ontwikkelingen Heistraat 10

Aantal: 10 zienswijzen

De beantwoording is nog onderwerp van bestuurlijk beraad.

Verzoek verruiming van algemeen beleid voor agrarische bedrijven

Ongegrond: 40 zienswijzen

Deze zienswijzen zijn voornamelijk ingediend door één adviseur namens veel reclamanten. Alle zienswijzen betreffen een verzoek om verruiming van het algemeen beleid. Gevraagd wordt om meer flexibiliteit bij functiewisselingen en nevenactiviteiten in het primair agrarisch gebied en buiten bebouwingsconcentraties. Dit is ongewenst vanwege mogelijke beperking van de bedrijfsvoering van de agrarische bedrijven. Wij verwijzen u hiervoor naar bijlage 1.

In deze zienswijzen is er geen sprake van concrete individuele plannen. Waar wel sprake is van concrete individuele verzoeken, hebben we deze afzonderlijk beoordeeld.

Oplegnotitie

Verzoek verruiming kleine zonnevelden

Gegronde: 27 zienswijzen

Vallen binnen criteria van bijlage 1.

Bezwaar tegen hobbymatig vee bij veehouderijen

Gegronde: 3 zienswijzen

Ambtshalve is de regeling aangepast, met name het verbod op het tegelijkertijd houden van varkens en pluimvee is opgeheven.

Ongegronde: 2 zienswijzen

De regeling biedt al ruimere mogelijkheden voor het houden van hobbymatig vee dan reclamanten dachten.

Overige

Onder deze categorie vallen zaken die geen beleidsmatige of ruimtelijke gevolgen hebben. Vaak gaat het om puur perceelsgebonden zaken. Voorbeelden hiervan zijn aanpassing omschrijving bedrijfsactiviteit en het toevoegen of laten vervallen van een begripsomschrijving. Per zienswijze hebben we een afweging gemaakt en daar waar het kan hebben we deze gegronde verklaard.